

Pericopa Bereșit - Dar din pomul cunoașterii binelui și răului să nu mănânci [anul 5783] וַיִּשְׁרַח

Unul din episoadele cele mai grele din cartea Bereșit/Geneza este povestea grădinii Edenului. După ce a creat lumea, Hakadoș Baruch Hu a produs o grădină minunată „Și Adonai a plantat o grădină în Eden” (Geneza 2:8). În mijlocul grădinii a fost instalat la început Adam, iar apoi Hava/Eva. În grădina Edenului erau tot felul de pomi, animale drăguțe, râuri plăcute și tot felul de lucruri bune. Și pe toate acestea Hakadoș Baruch Hu (Dumnezeul) le-a transmis lui Adam și Hava pentru plăcerea lor. Doar dintr-un singur pom li s-a interzis să mănânce „dar din pomul cunoașterii binelui și răului să nu mănânci” (Geneza 2:17). Mai mult decât atât, Dumnezeu a stabilit o pedeapsă foarte gravă pentru cei care mănâncă din pomul cunoașterii „căci în ziua când vei mânca din el vei muri negreșit” (Geneza 2:17). Povestea grădinii Edenului pune o serie de întrebări.

1. Ce fel de pom era acel pom teribil, din care mâncatul fructelor lui era pedepsit cu moartea? Această întrebare este tratată în Talmud, în tractatul Berachot 40:a. Părerile acolo sunt împărțite: poate era smochină sau poate viță de vie sau poate chitră. Există și alte păreri, însă neavând consecințe practice, nu s-au dat decizii în Talmud. La creștini pomul este mai degrabă perceput ca fiind de mere. În acest articol, noi vom presupune că pomul era de smochine. De ce este rău dacă-l mănânci? De ce a interzis Dumnezeu lui Adam și Hava să mănânce din el?
2. Ce înseamnă „pomul cunoașterii”? Oare cel care mănâncă din el se deșteaptă?
3. De ce pomul se mai numește și „cunoașterea binelui și răului”? Care-i legătura între morală și mâncatul unui anumit fruct?
4. Până la urmă Adam și Hava au mâncat din acest fruct, dar ei nu au murit în aceeași zi. Din contră, Adam a mai trăit 930 de ani! Atunci care este semnificația atenționării „căci în ziua când vei mânca din el vei muri negreșit”?
5. De-a lungul poveștii, Toraua ne descrie îmbrăcămintea lor, ori mai exact neîmbrăcarea lor „Omul și femeia sa erau amândoi goi și nu se rușinau” (Geneza 2:25). Care este sensul adăugării „nu se rușinau”?
6. Când șarpele a convins-o pe Hava să mănânce din pomul cunoașterii, iar ea i-a dat și lui Adam „și a luat din fructul lui și a mâncat și a dat și bărbatului ei care era cu ea și el a mâncat” (Geneza 3:6), rezultatul era neașteptat: „Și li s-au deschis ochii amândurora și au cunoscut că erau goi” (Geneza 3:7). Cum au putut niște smochine să producă așa ceva? Oare înainte de a mânca din pomul cunoașterii binelui și răului ei nu știau că sunt goi? Chiar Dumnezeu însuși leagă mâncatul cu cunoașterea că ei sunt goi:

„Cine ți-a zis că ești gol? Oare ai mâncat din pomul din care îți poruncisem să nu mănânci?” (Geneza 3:11).

7. După ce Adam și Hava au mâncat din fructul interzis, erau jenați fiindcă erau goi spre deosebire de „nu se rușinau”. Acest lucru le-a provocat să se ascundă între pomii grădinii: „Adam și femeia lui s-au ascuns ... Adam a spus ... m-am temut căci sunt gol și m-am ascuns” (Geneza 3:8-10). De ce nuditatea de care de abia aflaseră le-a pricinuit să se teamă și să se ascundă?
8. Înainte de ai alunga pe Adam și Hava, Dumnezeu le-a făcut haine: „Și Adonai Elohim le-a făcut lui Adam și femeii sale tunici de piele și i-a îmbrăcat” (Geneza 3:21). De ce Dumnezeu Însuși „s-a străduit” să le prepare și nu a dat sarcina lor și de ce Dumnezeu le-a făcut tocmai haine de piele în loc de haine de lână sau in?

Aceste întrebări au preocupat comentatori și filozofi de-a lungul două mii de ani, din vremea Hazal – înțelepților și până astăzi. Ca de obicei, noi ne vom stabili pe calea simplă și directă a textului, în ebraică *psat* שפס .Ca să înțelegem de ce o smochină a fost numită „pomul cunoașterii bunului și răului” ne vom folosi de o pildă. Un om bogat a construit pentru locuitorii unui sat foarte sărac o sinagogă foarte frumoasă. Totul era foarte elegant, scaunele și băncile erau foarte comode, *aron hakodeș* (chivotul) era de o frumusețe unică. În fiecare Șabat, bogătașul le pregătea un Kiduș (gustare) bogat și pe urmă o masă delicioasă. El i-a invitat pe locuitorii satului să vină fără să plătească un ban. Era o singură condiție: un scaun din sinagogă, locul numărul șapte din rândul 12 trebuie să rămână liber, neocupat tot timpul. Nu era nimic deosebit la acest scaun. Bogătașul a ordonat ca nimeni să nu stea pe scaun pentru ca cei veniți la sinagogă să-și amintească de câte ori se uită la scaun, că ei sunt doar oaspeți în această sinagogă, iar stăpânul este acel bogătaș.

Tâlcul este clar. Interdicția de a mânca din pomul cunoașterii era arbitrară. Scopul era ca Adam și Hava să știe că această grădină al Edenului are un stăpân. Legile moralei legate de bine și rău ne obligă să ne supunem ordinelor stăpânului, adică Dumnezeului. Aceeași rațiune se află la baza multor mișvot *lo-taase* (să nu faci) לא תעשה . De exemplu interdicția de a mânca carne de porc. Această interdicție ne vine direct de la Dumnezeu. În midraș scrie: „Să nu spună omul eu nu vreau să mănânc carne de porc. Să spună eu vreau să mănânc carne de porc, dar ce pot face ... părintele nostru din ceruri m-a obligat să nu mănânc (Safra, VaYikra 20;26). Cu alte cuvinte, singura cauză că ne este interzis să mâncăm porc este că așa ne-a ordonat Dumnezeu.

Să revenim la povestea grădinii Edenului și să vedem continuarea evenimentelor. Grădina Edenului era plină de minunății ale naturii. În afară de plante și pomi minunați, erau în grădină și animale, unele chiar animale sălbatice. Cu toate că Adam și Hava erau „goi” în fața acestor primejdii, ei nu se temeau, fiindcă ei trăiau cu sentimentul că Dumnezeu îi apără.

Până la sfârșit cei doi au mâncat din pomul cunoașterii, dar în contradicție cu atenționarea lui Dumnezeu „în ziua când vei mânca din el vei muri” - nu s-a întâmplat nimic! Amenințarea li se părea în zadar. Ei nu au înțeles că în ziua în care ei vor mânca din acest pom ei vor deveni muritori. În urma faptului că amenințarea nu a fost respectată, ei au încetat să creadă că Dumnezeu îi va apăra. Așa trebuie să înțelegem versetul „Și li s-au deschis ochii amândurora și au cunoscut că erau goi”. Lipsa unei pedepse prompte pentru mâncarea smochinelor i-a făcut să se simte „goi” în fața primejdiilor din grădină. Din această cauză au încercat să se apere cu tot ce aveau la îndemână „și au cusut frunze de smochin și și-au făcut șorțuri” (Geneza 3:7) și s-au ascuns între pomii grădinii. Atunci a apărut Dumnezeu în fața lor și i-a condamnat și i-a alungat.

După această interpretare, alungarea lui Adam și Hava din grădina Edenului nu este o pedeapsă pentru că au mâncat fructe interzise. Doar este știut că pentru orice păcat se poate face *tesuva* (reîntoarcere) care aduce la ștergerea păcatului, după cum scrie în cartea lui Iona despre oamenii din Ninve: „Când Elohim (Dumnezeu) a văzut ce au făcut, că renunțaseră la căile lor rele, nu a mai adus nenorocirea pe care spusese că o va aduce asupra lor” (Iona 3:10).

Așadar, care a fost cauza alungării lui Adam și a Havei din grădina Edenului? Rămânerea în această grădină se cuvine oamenilor care au credință și încredere totală în Dumnezeu. Adam și Hava au simțit nevoia să se ascundă din fața Dumnezeului „Când au auzit glasul lui Adonai Elohim (Domnului Dumnezeu), care umbla prin grădină în

adierea zilei, Adam și Hava s-au ascuns de fața Domnului Dumnezeu printre pomii grădinii” (Geneza 3:8). Astfel ei au dezvăluit neîncrederea lor în Dumnezeu, un fel de încredere care s-a crăpat și niciodată nu se va putea pune la loc cum a fost înainte. Alungarea lor din grădină a fost un rezultat al lipsei de încredere a lui Adam și Hava, care arată prin comportamentul lor că nu sunt vrednici să rămână în grădina Edenului „Și Domnul Dumnezeu l-a alungat din grădina Edenului ca să lucreze pământul din care fusese luat” (Geneza 3:23).

Un ultim punct din povestea grădinii Edenului este legat de „tunicile de piele” pe care le-a făcut Dumnezeu pentru Adam și Hava. Chiar și după alungarea lor din grădina Edenului, Dumnezeu nu i-a părăsit. Ca să nu se expună primejdiilor din afara grădinii fiind „goi”, Dumnezeu le-a făcut tunici de piele, care simbolizează continuitatea apărării lor. Spre deosebire de „frunza de smochin” pe care ei și-au pregătit-o, Dumnezeu le-a pregătit tunici, care erau făcute din piele, un material foarte puternic care simbolizează puterea și rezistența uriașă a lui Dumnezeu. Prin aceste tunici de piele, Dumnezeu le amintește lui Adam și Hava că chiar și atunci când sunt în afara grădinii Edenului, [El - prin îndurarea lui nesfârșită, nu-i va părăsi niciodată și întotdeauna îi va păzi și îi va ocroti.](#)